

รายงานผลการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ประจำปี 2546

ส่วนประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

คำนำ

รายงานฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลกิจกรรมทางด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้ดำเนินการในช่วงปีพ.ศ. 2546 โดยเป็นการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของมหาวิทยาลัย และเป็นการเตรียมความพร้อมรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัย

รายงานฉบับนี้ ประกอบด้วยประวัติของมหาวิทยาลัย นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา แนวปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพ และรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในปี พ.ศ. 2546

มหาวิทยาลัยตระหนักเป็นอย่างยิ่งว่าคุณภาพการศึกษาที่ดีนั้นจะเกิดขึ้นได้จะต้องมาจากรากฐานการควบคุมคุณภาพและการบริหารจัดการที่ดี ตลอดจนจะต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกคนภายในองค์กร เพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่มีคุณภาพในทุกด้านของมหาวิทยาลัย มุ่งไปสู่ความมีมาตรฐานระดับชาติและนานาชาติต่อไป

ส่วนประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1

- ประวัติมหาวิทยาลัย	1
- วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย	3
- ปณิธาน การกิจ	4
- คุณลักษณะของบัณฑิตของมหาวิทยาลัย	4
- การบริหารมหาวิทยาลัย	5
- โครงสร้างการบริหาร	6

บทที่ 2

- นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา	7
- โครงสร้างการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	8
- โครงสร้างคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา	9
- การพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา	10
- เป้าหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา	11
- แนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา	
- ด้านบริหาร	13
- ด้านการเรียนการสอน	16
- ด้านวิจัยและบริการวิชาการ	26
- ด้านพัฒนานักศึกษาและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม	28

บทที่ 3

กิจกรรมและประมวลผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	
- การชี้แจงหน่วยงานภายใน	31
- การบรรยายพิเศษ เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา	32
- การติดตามผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	34
- การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัย	36
- โครงการฝึกอบรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพ	62

บทที่ 1

ประวัติของมหาวิทยาลัย

ชาวเชียงรายได้เรียกร้องให้มีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาระดับสูงขึ้นในจังหวัดมานานแล้วและได้มีการระดมความคิดเรื่องนี้ โดยการจัดการประชุมสัมมนาและแสดงออกในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่ปี 2534 เป็นต้นมา โดยได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงรายเพิ่มขึ้นจากแผนพัฒนาจังหวัดซึ่งได้ทำเป็นประจำอยู่แล้ว แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงรายปี 2536-2545 จึงเป็นแผนพัฒนายุทธศาสตร์ฉบับแรกของจังหวัด ซึ่งเกิดจากการระดมความคิดเห็นร่วมกันระหว่างภาคราชการ ภาคเอกชน และประชาชน โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาไว้ 3 ทิศทาง 1 ใน 3 ทิศทางนั้น คือ “การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” ซึ่งไม่เพียงแต่จังหวัดเชียงรายเท่านั้น แต่รวมทั้งประชากรในจังหวัดภาคเหนือตอนบนตลอดจนประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้วย และได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการรณรงค์เพื่อให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นที่จังหวัดเชียงราย โดยประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย จนกระทั่งถึงต้นปี 2537 ได้มีการประชุม เพื่อรับฟังความคิดเห็นในการหารูปแบบและวิธีดำเนินการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ซึ่งสรุปได้ในขณะนั้นว่าน่าจะมีหลายรูปแบบด้วยกัน เช่น เป็นวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้ยกสถาบันราชภัฏขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย และให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามก็ยังไม่สามารถดำเนินการได้ในขณะนั้น ถึงแม้จะมีแรงสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ ก็ตาม

ต่อมา เมื่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2538 คณะกรรมการรณรงค์จัดตั้งมหาวิทยาลัยร่วมกับทางราชการจังหวัด ได้ประชุมปรึกษาเห็นพ้องต้องกันว่า โดยที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณอย่างใหญ่หลวงต่ออาณาประชาราษฎร์ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงรายที่ทรงใช้จังหวัดเชียงรายเป็นสถานที่สร้างพระตำหนักและริเริ่มโครงการพัฒนาโดยตั้งขึ้น ซึ่งนำความรุ่งเรืองมายังจังหวัดเชียงรายและประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง ฉะนั้นเพื่อถวายเป็นความจงรักภักดีและเป็นอนุสรณ์สถานแห่งความจงรักภักดีต่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตลอดจนสนองพระราชปณิธานของพระองค์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาคน จึงได้จัดทำโครงการเสนอรัฐบาลให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นที่จังหวัดเชียงราย ตามเหตุผลที่ได้ประชุมปรึกษารื้อกัน

ในวันที่ 4 มีนาคม 2539 โดยการประสานงานของนายณรงค์ วงศ์วรรณ อธิบดีรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผู้ที่มุ่งหวังและสนับสนุนที่จะให้มีมหาวิทยาลัยขึ้นที่จังหวัดเชียงรายด้วยคนหนึ่ง ได้นำคณะกรรมการรณรงค์จัดตั้งมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และสื่อมวลชนเข้าพบนายกรัฐมนตรี ในตอนเช้าที่ทำเนียบรัฐบาล โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เสนอเหตุผลและความจำเป็นที่ขอจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นที่จังหวัดเชียงรายต่อนายกรัฐมนตรี ซึ่ง นายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ยินดีที่จะสนับสนุนอย่างเต็มที่หลังจากนั้นได้ไปพบ

รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายบุญชู ตรีทอง) พร้อมทั้งปลัดและรองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อขอให้สนับสนุนโครงการดังกล่าว

วันที่ 5 มีนาคม 2539 คณะรัฐมนตรีได้มีมติ “ให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่จังหวัดเชียงราย โดยอาศัยฐานะสถาบันราชภัฏเชียงรายขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยก็ได้” ทั้งนี้เพื่อให้เป็นอนุสรณ์สถานแห่งความจงรักภักดีของรัฐบาลและประชาชนที่มีต่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี รวมทั้ง เพื่อสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรในภาคเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งของจังหวัดเชียงราย

จากมติดังกล่าว ทบวงมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เกี่ยวกับการยกฐานะสถาบัน ราชภัฏเชียงรายขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงแล้ว สรุปว่ามีความเป็นไปได้พร้อมทั้งได้ดำเนินการศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบการดำเนินงานระบบบริหารและระบบวิชาการของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมาโดยลำดับ ทบวงมหาวิทยาลัยได้เสนอร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยยกฐานะสถาบันราชภัฏเชียงรายขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2539 และคณะรัฐมนตรี ได้มีมติอนุมัติในหลักการตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2539 และให้เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตรวจร่าง ต่อมาได้มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ทำให้ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงฉบับนี้ไม่ได้รับการพิจารณา

ต่อมาคณะกรรมการกลั่นกรองงานฝ่ายสังคมของรัฐบาลในสมัยที่ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2540 มอบให้ทบวงมหาวิทยาลัยจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ โดยไม่ยกฐานะสถาบันราชภัฏเชียงรายเป็นมหาวิทยาลัย ดังนั้น ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงฉบับใหม่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2540 เห็นชอบในหลักการตามร่างพระราชบัญญัติที่ทบวงมหาวิทยาลัยเสนอแล้ว ส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตรวจร่างและดำเนินการตามกระบวนการนิติบัญญัติต่อไป และแต่งตั้งให้รองศาสตราจารย์ วันชัย ศิริชนะ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นประธานคณะกรรมการดำเนินการ จัดตั้ง เพื่อดำเนินการต่างๆ ให้เรียบร้อยและเสร็จสิ้นโดยเร็ว พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ฝ่ายต่างๆ เพื่อดำเนินการได้ตามความเหมาะสม

สำหรับที่ดินที่ใช้ก่อสร้างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง คณะกรรมการจังหวัดเชียงราย ได้จัดเตรียมไว้ 3 แห่ง คือ บริเวณดอยแง่ม อำเภอเมืองเชียงราย จอมหมอกแก้ว อำเภอแม่ลาว และบริเวณดอยโตน อำเภอเวียงชัย ซึ่งต่อมานายมนตรี ด้านไพบูลย์ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยขณะนั้น และ รองศาสตราจารย์ วันชัย ศิริชนะ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยในฐานะประธานกรรมการดำเนินการจัดตั้ง และคณะกรรมการดำเนินการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ทบวงมหาวิทยาลัย ได้พิจารณาเลือกพื้นที่บริเวณ ดอยแง่ม และจอมหมอกแก้ว เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2540 ได้มีการชุมนุมเรียกร้องของนักศึกษาและประชาชน จังหวัดเชียงราย ให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงขึ้นโดยเร็ว ณ บริเวณโรงแรมลิตเติ้ลดัก จังหวัดเชียงราย และขอคำยืนยันจากรัฐบาล ซึ่งนายมนตรี ด้านไพบูลย์ และรองศาสตราจารย์ วันชัย ศิริชนะ ได้ให้คำยืนยันว่าจะสามารถเปิดรับนักศึกษาได้ภายใน ปี 2542

ต่อมาได้มีการประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร ที่จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2540 ได้มีมติอนุมัติให้ใช้พื้นที่บริเวณดอยแม่ จำนวน 4,997 ไร่ เป็นที่ตั้งหลักของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ขณะเดียวกันคณะกรรมการซึ่งจังหวัดเชียงรายตั้งขึ้นร่วมกับมูลนิธิส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดเชียงราย (กรรมการส่วนใหญ่เคยเป็นกรรมการรณรงค์ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัย) ได้รณรงค์หาทุนทรัพย์เพื่อเป็นค่าทำถนนเข้าที่ตั้งมหาวิทยาลัย บริเวณดอยแม่ ตำบลท่าสุด อำเภอเมืองเชียงราย ตลอดจนเงินชดเชยค่าที่ดินที่มีผู้ครอบครองอยู่ในบริเวณนั้น และเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2541 ชาวเชียงรายทุกหมู่เหล่า ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการ พ่อค้า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและ ชาวบ้าน โดยเฉพาะชาวตำบลแม่ข้าวต้ม ตำบลนางแล ตำบลท่าสุด นับหมื่นคน ได้ร่วมกันนำมิด พรวั จอบ เสียม และเครื่องจักรมาบุกเบิกทางเข้ามหาวิทยาลัยบริเวณดอยแม่เป็นปฐมฤกษ์นอกจากนี้ยังได้ร่วมปลูกต้นไม้ในบริเวณมหาวิทยาลัยในโอกาสวันสำคัญหลายครั้ง

การเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยได้คืบหน้าเป็นลำดับ จนกระทั่งมีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2541 และในขณะเดียวกันรัฐบาลก็ได้จัดสรร งบประมาณเพื่อการเตรียมการในเบื้องต้น ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2539 และจัดสรรงบประมาณเพื่อการก่อสร้างที่ทำการถาวร ณ บริเวณดอยแม่ ในปีงบประมาณ 2542 เป็นต้นไป และในปี 2541 มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้รับพระราชทานที่ดินจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บริเวณไร่μόนดินแดง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย อีกประมาณ 700 ไร่

วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้รับการสถาปนาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อให้เป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงที่จะสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 2) เพื่อให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศที่จะผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ เป็นแหล่งค้นคว้า วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ของชาติ
- 3) เพื่อตอบสนองความต้องการ การศึกษาระดับสูงของประชาชนในภาคเหนือตอนบน
- 4) เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ